

Tomasz Dygała: Turysta na medal 1

A może by tak coś zdobyć, czyli odznaki turystyczne w górach.

(tekst opublikowany w n.p.m. Nr 5, sierpień 2001)

Chodząc po górach, odwiedzając schroniska często spotykamy ludzi z kolorowymi blaszkami na ubraniu ewentualnie obija nam się o uszy magiczny skrót GOT... Cóż to jest? Ano Górską Odznakę Turystyczną - taki gadżecik, który przy okazji górskich wędrówek możemy sobie zdobyć. Zdobywanie odznaki właściwie nie daje nam absolutnie nic oprócz satysfakcji. Odznaki praktycznie zdobywają się same, tzn. jeżeli chodzisz po górach to wystarczy, że wypiszesz sobie trasy w oparciu o regulamin odznaki i odpowiednio je wypunktujesz i okaże się, że odznaka zdobyła się sama...

W czasie, gdy powstawały pierwsze odznaki turystyczne tj. w latach 30-tych XX wieku, ich głównym celem była popularyzacja turystyki górskiej i promocja organizacji, która odznakę powołała. Czy obecnie trzeba szeroko popularyzować turystykę górską? - mam co do tego wątpliwości. Natomiast na podkreślenie zasługuje rola w popularyzacji turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa poprzez wszelkie odznaki wśród dzieci i młodzieży. Najpierw odznakę "za dziecko" zaczyna zdobywać ktoś z rodziców, dziecku sam pomysł zdobycia nowej blaszki podoba się coraz bardziej, chce zdobyć następną i następną... Początkowo jest to tylko zdobywanie odznaki dla odznaki, ale stąd krótka droga do zainteresowania dziecka górami, kwiatkami w tych górach rosnącymi, spotkanymi zabytkami itd. Wielu przewodników i krajoznawców zaczynało od pozornie głupiego latania za kolejną odznaką.

Najpopularniejszą jest **Górską Odznakę Turystyczną PTTK**. Odznaki w kategorii "małej" zdobywa się poprzez przeliczenie odbytych wycieczek górskich na punkty według zasady, że za każdy kilometr przebytej trasy oraz za każde 100 metrów podejścia przyznawane jest po jednym punkcie, przy czym

nie można zaliczać sobie tras już raz odbytych w ramach zdobywania danego stopnia odznaki. GOT PTTK w kategorii "dużej" zdobywa się poprzez odbywanie tras wielodniowych, które muszą prowadzić przez punkty określone w Regulaminie GOT. Regulamin zawiera wypunktowane trasy najpopularniejszych wycieczek górskich, najczęściej więc odpada kwestia ręcznego wyliczania punktów.

Przebytą trasę wpisuje się do książeczki odznaki, które podobnie jak i regulamin można nabyć w schroniskach i oddziałach PTTK. Po uzyskaniu limitu punktów na dany stopień odznaki, należy się udać do Terenowego Referatu Weryfikacyjnego GOT celem jej zweryfikowania (szczegółowy wykaz w książeczce GOT), przy czym należy to zrobić najpóźniej do 31 stycznia w roku, po którym się wypełniło normę. W przypadku odznaki dużej - weryfikację prowadzi Centralny Referat Weryfikacyjny GOT w Krakowie. W ciągu jednego roku kalendarzowego zdobyć można tylko jeden stopień odznaki (oprócz popularnej i małej brązowej), następny stopień dopiero w roku kolejnym. Pilnować trzeba terminu weryfikacji, bowiem książeczki z trasami za dany rok można przedłożyć do weryfikacji najpóźniej do 31 stycznia roku następnego - znaczy to tyle, że odznaki zdobywane w roku 2001 można zweryfikować najpóźniej do 31 stycznia 2002.

W książeczkach GOT jest miejsce na potwierdzenia terenowe z tras - w postaci ozdobnych pieczętek ze schronisk, muzeów, punktów informacji turystycznej etc. Podkreślić należy, że fakt posiadania, bądź nie, pieczętek z trasy nie ma znaczenia do weryfikacji odznaki - najważniejsze jest tu potwierdzenie przodownika GOT, weryfikującego odznakę, który ma prawo potwierdzić odbycie tras i przyznać odznakę, jeżeli jest przeświadczony że osoba ją zdobywająca faktycznie odbyła te wycieczki, co w razie wątpliwości może chcieć stwierdzić w osobistej rozmowie. Zbieranie pieczętek ze schronisk pozostaje pamiątką i swoistą kroniką odbytych wycieczek.

GOT PTTK można zdobywać nie tylko w Polsce, ale również na Ukrainie (Bieszczady, Gorgany, Czarnohora) czy na Słowacji oraz w Czechach - szczegółowy wykaz dozwolonych grup górskich w regulaminie. Żeby zdobyć GOT PTTK trzeba mieć conajmniej 8 lat, młodszym dzieciom pozostaje odznaka Siedmiomilowe Buty, o której mowa dalej.

Siedmiomilowe Buty

Odznaka ta, firmowana przez PTTK, jest skierowana do najmłodszych turystów, przy czym jest o tyle ciekawa, że ma wyznaczoną górną granicę wiekową - jest bowiem adresowana do dzieci co najwyżej 10 letnich. Regulamin odznaki jest krótki, prosty i klarowny więc przytaczamy go w całości.

Odznakę zdobywa się na terenie Polski.

Odznakę mogą zdobywać dzieci w wieku poniżej 10 lat.

Odznaka ustanowiona jest w dwóch stopniach, które należy zdobywać kolejno i tylko jeden stopień w roku kalendarzowym:

- I stopień (srebrne buty) za przejście 30 km z tym, że dzienna wędrownka nie może przekraczać 8 km;
- II stopień (złote buty) dla posiadaczy odznaki I stopnia za przejście 50 km z tym, że dzienna wędrownka nie może przekraczać 12 km.

Odznakę można zdobywać pod opieką osób dorosłych, na wycieczkach rodzinnych, szkolnych, harcerskich itp. Przebieg tras oraz liczba przebytych kilometrów powinny być wpisane w książeczce wycieczek pieszych i poświadczone przez obecnych na wycieczce opiekunów.

Książeczki Odznaki Siedmiomilowe Buty są do nabycia w oddziałach PTTK, podobnie jak informacje o miejscu weryfikacji odznaki.

GOT PTTK w internecie:

- <http://skptg.om.pttk.pl>
- <http://www.cotg.krakow.pl/>
- <http://tramp.sgh.waw.pl/got.html>

Centralny Referat Weryfikacyjny GOT PTTK 31-010 Kraków, ul. Jagiellońska 6; tel. (012) 422-79-17, (012) 422-28-40, fax (012) 421-21-13

Autor jest przodownikiem GOT PTTK, członkiem Terenowego Referatu Weryfikacyjnego GOT Oddziału Międzyuczelnianego PTTK w Warszawie.